

Sygn. akt II Ns 80/13

POSTANOWIENIE

Dnia 20 września 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR A. Z. (1)

Protokolant: staż. M. P.

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2016 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku K. P. i M. P.

z udziałem (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L.

o ustanowienie służebności przesyłu

postanawia:

1. oddalić wniosek;

2. zasądzić od K. P. i M. P. solidarnie na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. kwotę 257 zł (dwieście pięćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygnatura akt II Ns 80/13

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 9 stycznia 2013 roku wnioskodawcy G. i K. Z. wnieśli o ustanowienie odpłatnej służebności przesyłu na rzecz kaźdoczesnego właściciela naziemnej sieci energetycznej wysokiego napięcia 110 kV, przebiegającej nad zabudowaną nieruchomością stanowiącą własność wnioskodawców, położoną w Ł., w obrębie G-1 Ł., przy ul. (...), oznaczonej jako działka numer (...), o powierzchni 0,1443 ha, dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą nr (...), na czas nieoznaczony. Wnioskodawcy wnieśli także o zasądzenie solidarnie na ich rzecz od uczestnika kwoty 323.000 zł, tytułem wynagrodzenia ze ustanowienie wyżej opisanej służebności przesyłu, płatnego w terminie 14 dni od uprawomocnienia się postanowienia wraz z odsetkami ustawowymi w przypadku uchybienia terminowi płatności. Ponadto, wniesiono o zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawców kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wyjaśniono, że wnioskodawcy są właścicielami nieruchomości oznaczonej jako działka numer (...), obręb G-1 Ł., dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą nr (...), przez którą przebiega napowietrzna linia wysokiego napięcia 110 kV, co uniemożliwia pełne wykorzystanie nieruchomości wnioskodawców. Wskazano, że uczestnik odmówił zapłaty jakichkolwiek kwot w związku z istniejącą sytuacją, podnosząc, że kwestia lokalizacji linii jest uregulowana, gdyż nabył przedmiotową służebność przez zasiedzenie. Wnioskodawcy podkreślili, że w ich ocenie, po stronie uczestnika nie istnieje tytuł prawny do korzystania z nieruchomości wnioskodawców, a zatem dla zgodnego z prawem korzystania przez uczestnika z nieruchomości wnioskodawców konieczne jest ustanowienie służebności przesyłu.

(wniosek k. 2-10, pełnomocnictwo k.13)

W odpowiedzi na wniosek uczestnik (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L. wniósł o oddalenie wniosku w całości oraz zasądzenie od wnioskodawcy kosztów postępowania według norm przepisanych.

Uzasadniając stanowisko, uczestnik przyznał, że nad działką wnioskodawców przebiega jednotorowa linia energetyczna 110 kV, relacji EC II R., wybudowana w 1958 roku. W 1964 roku i 1980 roku przeprowadzono modernizację linii, ale nie zmieniono miejsca posadowienia słupów. Uczestnik wskazał na ciąg następujących po sobie jednostek dotychczas władających przedmiotową linią. Podniósł, że z uwagi na nieprzerwanie posiadanie służebności przesyłu przez jego poprzedników prawnych oraz okoliczność że odbiór techniczny linii po remoncie nastąpił 9 września 1964 roku do zasiedzenia służebności doszło po dwudziestu latach od dnia wejścia w życie kodeksu cywilnego, czyli z dniem 1 stycznia 1985 roku na rzecz Skarbu Państwa. Uczestnik zakwestionował także granice strefy ochronnej oraz wysokość dochodzonego przez wnioskodawców wynagrodzenia

(odpowiedź na wniosek k. 49-52)

W piśmie z dnia 26 marca 2013 roku pełnomocnik wnioskodawców podniósł zarzut braku interesu prawnego oraz legitymacji czynnej uczestnika postępowania do zgłoszenia zarzutu zasiedzenia przez jego poprzednika prawnego służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu, polegającej na korzystaniu z nieruchomości wnioskodawców w zakresie przebiegających nad nią urządzeń przesyłowych, gdyż w ocenie wnioskodawców dysponentem owego zarzutu jest jedynie podmiot na rzecz którego nastąpiło nabycie prawa w drodze zasiedzenia lub podmiot, który wykaże że posiada własny interes w stwierdzeniu nabycia tego prawa przez osoby trzecie. Wskazał na brak przeniesienia przez Skarb Państwa na rzecz poprzedników prawnych uczestnika postępowania nabytego w drodze zasiedzenia ograniczonego prawa rzeczowego w postaci służebności, jak również na brak upływu trzydziestoletniego okresu korzystania przez przedsiębiorcę przesyłowego i jego poprzedników prawnych z nieruchomości wnioskodawców w zakresie przebiegającej nad nią napowietrznej linii energetycznej EC II R. niezbędnego do zasiedzenia. Podniósł, że z uwagi na obowiązującą do dnia 31 stycznia 1989 roku zasadę jednolitego funduszu własności państwowej państwowe osoby prawne w tym poprzednik prawny uczestnika nie posiadały żadnych praw podmiotowych do zarządzanego mienia, którego jedynym właścicielem i posiadaczem był Skarb Państwa. W konsekwencji, przedsiębiorstwo państwowe będące poprzednikiem prawnym uczestnika stało się posiadaczem napowietrznej linii energetycznej przebiegającej nad nieruchomością wnioskodawców od dnia 1 lutego 1989 roku. W związku z tym nie upłynął trzydziestoletni okres niezbędny do zasiedzenia w przypadku posiadacza w złej wierze. W piśmie zaznaczono także, iż nawet gdyby przyjąć, że Skarb Państwa nabył w drodze zasiedzenia służebność gruntową odpowiadającą treścią służebności przesyłu w odniesieniu do nieruchomości wnioskodawców, to prawo to wygasło na skutek nie wykonywania przez 10 lat z dniem 1 lutego 1999 roku.

(pismo pełnomocnika wnioskodawców k.105-116)

Na rozprawie w dniu 11 października 2013 roku oraz w dniu 24 stycznia 2014 roku pełnomocnicy wnioskodawców i uczestnika podtrzymali dotychczasowe stanowisko w sprawie. Dodatkowo pełnomocnik uczestnika wskazał, że nie miało miejsce wygaśnięcie służebności na wskutek niewykonywania.

(stanowiska pełnomocnika wnioskodawców i pełnomocnika uczestnika - protokół rozprawy k.136-138)

Na rozprawie w dniu 6 lutego 2015 roku pełnomocnik wnioskodawców K. Z. i G. Z. oświadczył, że zbyli oni nieruchomość objętą wnioskiem na rzecz M. P. i K. P.. W związku z tym wniósł o zwolnienie od udziału w sprawie dotychczasowych wnioskodawców i wezwanie w ich miejsce do udziału w sprawie nabywców nieruchomości.

(stanowisko pełnomocnika wnioskodawców - protokół rozprawy k.186-187)

Postanowieniem z dnia 6 lutego 2015 roku Sąd zwolnił od udziału w sprawie w charakterze wnioskodawców K. Z. i G. Z. oraz wezwał do udziału w sprawie w charakterze wnioskodawców M. P. i K. P..

(postanowienie –protokół rozprawy k.187)

Zarządzeniem z dnia 16 lipca 2015 roku zwrócono pismo pełnomocnika wnioskodawców z dnia 7 lipca 2015 roku w zakresie nie obejmującym wniosków dowodowych.

(zarządzenie k.215, pismo k.204-213)

W piśmie z dnia 15 września 2015 roku pełnomocnik wnioskodawców wniósł o oddalenie zgłoszonego przez uczestnika zarzutu zasiedzenia służebności o treści odpowiadającej treści służebności przesyłu oraz zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu na nieruchomości wnioskodawców z uwagi na brak upływu okresu posiadania niezbędnego do nabycia ograniczonego prawa rzeczowego w drodze zasiedzenia. Wskazał, że do dnia 22 grudnia 1992 roku nieruchomość objęta wnioskiem stanowiła własność Skarbu Państwa, a zatem nie podlega zaliczeniu na podstawie art.176 k.c. okres korzystania z infrastruktury przesyłowej przez przedsiębiorstwo państwowe, kiedy nieruchomość na której znajdowały się te urządzenia była przedmiotem własności państwowej. Zaznaczył, że Skarb Państwa nabył prawo własności działek wchodzących w skład tej nieruchomości na skutek postanowień o stwierdzeniu zasiedzenia z 24 maja 1964 roku oraz 17 października 1968 roku, a zatem nie był nim w dacie wybudowania linii energetycznej w 1958 roku. Kwestionował jakoby w zakresie posiadania urządzeń przesyłowych uczestnik oraz jego poprzednicy legitymowali się dobrą wiarą. Podtrzymał zarzut nie wykazania przez uczestnika ciągłości posiadania urządzeń przesyłowych objętych wnioskiem, a w konsekwencji zarzut braku możliwości doliczenia przez uczestnika okresu posiadania jego poprzedników prawnych.

(pismo pełnomocnika wnioskodawców k.225-236)

W piśmie z dnia 30 listopada 2015 roku pełnomocnik uczestnika wskazał, że uczestnik wykazał ciągłość posiadania spornych urządzeń przesyłowych złożonymi do akt sprawy dokumentami oraz upływ okresu posiadania niezbędny do zasiedzenia ograniczonego prawa rzeczowego. Podniósł, że w świetle orzecznictwa przedsiębiorstwo państwowe przed 31 stycznia 1989 roku mogło być posiadaczem służebności przesyłowej.

(pismo pełnomocnika uczestnika k.254-258)

Na rozprawie w dniu 6 września 2016 roku pełnomocnicy wnioskodawców i uczestnika podtrzymali dotychczasowe stanowisko w sprawie. Pełnomocnik uczestnika kwestionował, aby uczestnik nie posiadał legitymacji do podnoszenia w niniejszej sprawie zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu, podnosząc, że na uprawnienie takie wskazuje orzecznictwo.

(protokół rozprawy k.266-268)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Właścicielami nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), stanowiącej działkę numer (...), o powierzchni 0,1443 ha, we wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej byli G. Z. i K. Z.. Dla nieruchomości tej Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), Wnioskodawcy nabyli prawo własności nieruchomości w wyniku umowy sprzedaży z dnia 13 maja 2003 roku, rep. A numer (...).

Obecnie właścicielami nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) są M. P. w 1/2 części oraz K. P. w 1/2 części.

Nad nieruchomością biegnie jednotorowa linia energetyczna 110 kV relacji (...) P.. Na terenie nieruchomości nie ma usytuowanych żadnych słupów wskazanej linii wysokiego napięcia. Linia ma trzy przewody prądowe i 2 odgromowe.

(okoliczności bezsporne, wydruk elektronicznej księgi wieczystej k.15-22, wypis z ewidencji gruntów k.23, szkic przebiegu linii k.63-64, zeznania świadka P. L. k.168-169, zeznania świadka G. Z. k.193-195, wypis aktu notarialnego k.179-184)

Wcześniej właścicielem nieruchomości objętej wnioskiem był Skarb Państwa, a następnie Gmina Ł..

Postanowieniem z dnia 27 maja 1964 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze akt V Ns I 528/64, Sąd Powiatowy dla miasta Ł. w Ł., V Wydział Cywilny stwierdził, że Skarb Państwa na podstawie przedawnienia (zasiedzenia) jest właścicielem nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) o powierzchni 629 m², uregulowanej w księdze wieczystej hip. nr (...), rep. H. nr (...), na planie 24, w miejsce E. J. (1).

Postanowieniem z dnia 27 maja 1964 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze akt V Ns I 524/64, Sąd Powiatowy dla miasta Ł. w Ł., V Wydział Cywilny stwierdził, że Skarb Państwa na podstawie przedawnienia (zasiedzenia) jest właścicielem nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) o powierzchni 690 m², uregulowanej w księdze wieczystej hip. nr (...), rep. H. nr (...), na planie 26, w miejsce W. i L. S..

Postanowieniem z dnia 17 października 1968 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze akt V Ns I 798/68, Sąd Powiatowy dla miasta Ł. w Ł., V Wydział Cywilny stwierdził, że Skarb Państwa na podstawie przedawnienia (zasiedzenia) jest właścicielem nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) o powierzchni 1048m², na planie numer 25, uregulowanej w KW rep. H. (...), w miejsce W. i L. S..

Decyzją z dnia 7 grudnia 1992 roku, prawomocną od dnia 22 grudnia 1992 roku, na podstawie art.18 ust.1 ustawy z dnia 10 maja 1990 roku, Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych w związku z art.5 ust.1 owej ustawy, Wojewoda (...) stwierdził nabycie przez Gminę Ł. z mocy prawa nieodpłatnie nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) oznaczonej jako działka numer (...), w obrębie G-1, o powierzchni 1.443 m², uregulowanej w księdze wieczystej KW (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Łodzi. Nieruchomość znajdowała się wówczas w użytkowaniu Spółdzielni Pracy (...) w Ł..

(dowód: decyzja k.218 i k.238, karta inwentaryzacyjna k.239-240, postanowienie k.243-244, k.245-246, k.247-248, kserokopia księgi wieczystej k.241-242)

Napowietrzna, jednotorowa linia wysokiego napięcia 110 kV EC II –R. została wybudowana pod koniec lat 50 –tych XX wieku, a w latach 60-tych i 80-tych XX wieku była modernizowana. Modernizacja polegała na wymianie przewodów prądowych i odgromowych oraz wymianie izolacji. Nie obejmowała wymiany słupów. Przebieg linii nie uległ zmianie.

W dniu 9 września 1964 roku dokonano odbioru przedmiotowej linii zwanej też (...) P. po kapitalnym remoncie.

W 2007 roku pomalowano metalowe konstrukcje wsporcze linii, a w 2010 roku ponownie wymieniono izolację.

W ramach prowadzonego przedsiębiorstwa (...) Spółka Akcyjna w Ł. dokonuje dwóch rodzajów zabiegów eksploatacyjnych. Obchód linii to ocena wzrokowa stanu technicznego linii. Oględziny przeprowadzane są raz w roku, sporządza się z nich protokół. Na ogół zabieg ten przeprowadza się bez wchodzenia na teren nieruchomości nad którą przebiega linia.

Przegląd linii wiąże się zaś z wejściem pracownika na konstrukcję słupa i polega na sprawdzeniu stanu wszystkich elementów w górnej części słupa. Przegląd taki wykonywany jest obecnie raz na 5 lat, sporządza się z niego protokół.

Dodatkowo, gdy na nieruchomości, nad którą przechodzą przewody linii, znajdują się budynki mieszkalne, w których przez całą dobę przebywają ludzie raz na 5 lat dokonywane są pomiary natężenie pola elektrycznego i magnetycznego. Natomiast, jeżeli na nieruchomości, nad którą przebiegają przewody linii, znajdują się budynki inne niż przeznaczone do celów mieszkalnych dokonywane są pomiary pola jedynie tam, gdzie przewody znajdują się najniżej. Z pomiarów pola sporządzane są sprawozdania.

(dowód: protokół odbioru technicznego k.61-62, zeznania świadka P. L. k.168-169, zeznania świadka G. Z. k.193-195)

Przedmiotowa linia elektroenergetyczna użytkowana była przez Skarb Państwa – Zakłady (...) w W.. Od dnia 30 stycznia 1975 roku w strukturze organizacyjnej Zakładów (...) w W. wyodrębniono Zakład (...). W dniu 13 stycznia 1976 roku przekazano Zakładowi (...) składniki majątkowe związane z obszarem jego działania w tym linię 110 kV objętą wnioskiem.

Zarządzeniem nr 13/ORG/89 Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 roku utworzono przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) z siedzibą w Ł.. Zarządzeniem nr 181/O./93 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 roku Zakład (...) w Ł. uległ podziałowi i przekształceniu w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą (...) Spółka Akcyjna w Ł.. W dniu 12 lipca 1993 roku przekształcono przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) z siedzibą w Ł. w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa o nazwie (...) Spółka Akcyjna. Umową aportowego zbycia przedsiębiorstwa z dnia 30 czerwca 2007 roku składniki (...) Spółki Akcyjnej w Ł. między innymi budowle oraz ruchomy majątek sieciowy związany z prowadzeniem przedsiębiorstwa obejmujący w szczególności urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania prądu elektrycznego w rozumieniu art.49 k.c., służebności gruntowe, w tym służebności polegające na zapewnieniu dostępu do urządzeń służących do doprowadzania prądu elektrycznego, zostały wniesione do (...) spółka z o.o z siedzibą w W.. (...) spółka z o.o z siedzibą w W. zmieniła firmę na (...) spółka z o.o.

Zaś, w sierpniu 2010 roku (...) spółka z o.o. uległa połączeniu przez przejęcie całego majątku spółki i przekształciła się w (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w Ł..

(dowód: kserokopia zaświadczenia k.74 v.-75, kserokopia zarządzenia k.75 v.-76, kserokopia protokołu k.76v. -77 v. kserokopia zarządzenia nr 13/ (...) /89 k.72 v.-73 v., kserokopia zarządzenia 181/O./93 Ministra k.85-85 v., kserokopia aktu notarialnego k.78-84, umowa aportowego zbycia przedsiębiorstwa k.65-77, kopia zaświadczenia z KRS o dokonaniu wpisu k.71-71 v., odpis z KRS k.24-35 i k.55-60 oraz k.130-135)

G. Z. i K. Z. do 2006 roku prowadzili na nieruchomości przy ul. (...) w Ł. działalność gospodarczą w postaci szwalni. Na nieruchomości znajdował się wówczas budynek magazynowy i produkcyjny. W związku z przebiegiem nad nieruchomością linii energetycznej konieczne było skrócenie czasu pracy pracowników szwalni. Wystąpiły także problemy z rozbudową budynków na nieruchomości. Początkowo wskazywano, że jakakolwiek rozbudowa jest niemożliwa. Następnie wskazywano na konieczność ograniczenia wysokości budynków.

W latach 2006-2012 G. Z. i K. Z. wynajmowali przedmiotową nieruchomość.

(dowód: zeznania świadka G. Z. k.193-195)

W piśmie z dnia 6 września 2007 roku (...) sp. z o.o. w Ł. wystosowała do C13 Architektura Stosowana pismo dotyczące warunków rozbudowy istniejącej szwalni, zlokalizowanej na nieruchomości przy ul. (...) w Ł.. pod napowietrzną linią 110 kV.

(dowód: pismo k.39-40)

W piśmie z dnia 31 października 2012 roku, doręczonym w dniu 6 listopada 2012 roku, pełnomocnik wnioskodawców wezwał uczestnika do zawarcia umowy dotyczącej odpłatnego ustanowienia służebności przesyłu na nieruchomości objętej wnioskiem w terminie 14 dni od doręczenia wezwania.

(dowód: wezwanie z dowodem nadania k.40-43 oraz potwierdzeniem doręczenia k.44)

W odpowiedzi na powyższe wezwanie, w piśmie z dnia 3 grudnia 2012 roku, (...) Spółka Akcyjna w Ł. wskazała, że nie znajduje podstaw do zawarcia z wnioskodawcami umowy służebności przesyłu. Uczestnik wyjaśnił, że przez nieruchomość wnioskodawców przebiega linia wysokiego napięcia relacji EC2-R., wybudowana w 1958 roku. Wskazał, że nabył tytuł prawny do korzystania z nieruchomości wnioskodawców przez zasiedzenie.

(dowód: pismo (...) S.A. k.45)

Powyzszy stan faktyczny ustalony zostal w oparciu o zgromadzone dokumenty i ich kserokopie (na podstawie przepisu art. 308 k.p.c.) oraz zeznania swiadka P. L. i swiadka G. Z..

Na rozprawie w dniu 6 wrzesnia 2016 roku Sad oddalil wnioski pelnomocnika wnioskodawcow o dopuszczenie dowodu z opinii bieglych z zakresu elektroenergetyki, geodezji oraz wyceny nieruchomosci zawarte w pkt 3, 4 i 5 wniosku oraz zgloszone w pkt II.6,7,8 pisma pelnomocnika wnioskodawcow z dnia 7 lipca 2015 roku i pkt III 1,2,3 pisma pelnomocnika wnioskodawcow z dnia 14 wrzesnia 2015 roku oraz wnioski o dokonanie oględzin nieruchomosci zwarty w pkt II.9 pisma z pelnomocnika wnioskodawcow z dnia 7 lipca 2015 roku oraz w pkt III.4 pisma pelnomocnika wnioskodawcow z dnia 14 wrzesnia 2015 roku. Albowiem, wskazane wnioski dowodowe pozostawaly bez znaczenia dla rozstrzygnięcia, a prowadzilby jedynie do przedluzenia postepowania i generowaly niepotrzebne koszty.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W sprawie niniejszej ostatecznie M. P. i K. P. wnosili o ustanowienie sluzebnosci przesyłu na nieruchomosci polozonej w Ł. przy ul. (...), stanowiącej działkę numer (...), na rzecz uczestnika postepowania (...) Spółki Akcyjnej w Ł., odpłatnie za wynagrodzeniem w kwocie 323.000 zł.

Uczestnik w toku całego postepowania wnosil o oddalenie wniosku, wskazujac, ze na skutek zasiedzenia sluzebnosci gruntowej przez Skarb Panstwa posiada tytul prawny do korzystania z nieruchomosci wnioskodawcow w zakresie odpowiadajacym treści sluzebnosci przesyłu.

Sluzebnosć przesyłu została wprowadzona do polskiego porzadku prawnego z dniem 3 sierpnia 2008 roku, na mocy przepisów art. 305¹ - 305⁴ k.c., dodanych ustawą z dnia 30 maja 2008 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 731). W okresie poprzedzajacym ustawowe uregulowanie sluzebnosci przesyłu wyrazano w orzecznictwie poglad dopuszczajacy nabycie przez zasiedzenie, na podstawie art. 292 k.c., stosowanego w drodze analogii, sluzebnosci gruntowej, odpowiadajacej treści sluzebnosci przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa przesyłowego (tak między innymi uchwała Sądu Najwyzszego z dnia 7 pazdziernika 2008 roku, III CZP 89/08, postanowienie Sądu Najwyzszego z dnia 8 wrzesnia 2006 roku, II CSK 112/06, wyrok Sądu Najwyzszego z dnia 31 maja 2006 roku, IV CSK 149/05, postanowienie Sądu Najwyzszego z dnia 26 lipca 2012 roku, II CSK 752/11, uchwała Sądu Najwyzszego z dnia 18 maja 2013 roku, III CZP 18/13). Zastosowanie analogii wiąze się bowiem ze stwierdzeniem luki w prawie. Ta zaś ma miejsce wówczas, gdy pewne stany faktyczne i stosunki społeczne, rozpoznawane przez sąd, mimo ze nie są prawnie indyferentne, nie zostały uregulowane przez ustawodawcę, choć wykazują znaczne podobienstwo do sytuacji, które zostały objęte regulacją prawną. W takim wypadku sąd winien do pominiętych przez prawo stanów, zastosować przepisy najbardziej odpowiadajace im w swojej treści, szczególnie w wymiarze celowościowym.

W aktualnie obowiązujacym stanie prawnym do powstania sluzebnosci przesyłu może dojść na skutek umowy, zasiedzenia, orzeczenia sądu. Konstrukcja zbliżona do sluzebnosci przesyłu może powstać w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez starostę na podstawie art.124 ustawy o gospodarce nieruchomościami z dnia z dnia 21 sierpnia 1997 roku (Dz.U.10.102.651 ze zm.). Podobną regulację do wynikajacej z przepisu art.124 ustawy o gospodarce nieruchomościami w przeszłości zawieraly przepisy art. 35 i 36 ustawy o zasadach i trybie wywlaszczania nieruchomosci z dnia 12 marca 1958 roku (Dz.U.74.10.64 ze zm.), a nastepnie przepisy art. 46 i nast. ustawy o gospodarce gruntami i wywlaszczaniu nieruchomosci z dnia 29 kwietnia 1985 roku (Dz.U.91.30.127 ze zm.).

Sluzebnosć gruntowa oraz sluzebnosć przesyłu (poprzez art. 305⁴ k.c.) są jedynymi ograniczonymi prawami rzeczowymi, które mogą powstać ex lege wskutek zasiedzenia, na zasadach określonych w art. 292 k.c. Przesłankami zasiedzenia sluzebnosci przesyłu zgodnie z art. 305⁴ k.c. w związku z art. 292 k.c. są: posiadanie sluzebnosci, polegajace na korzystaniu z trwałego i widocznego urzadzenia w zakresie odpowiadajacym treści określonej sluzebnosci, upływ oznaczonego w ustawie czasu, czyli 20 lub 30 lat, w zależności od tego, czy posiadacz sluzebnosci był w dobrej, czy w złej wierze.

Nabycie służebności gruntowej czy też służebności przesyłu przez zasiedzenie następuje na rzecz jej posiadacza, a jest nim ten, kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności (art. 352 k.c.). Do posiadania służebności stosuje się odpowiednio przepisy o posiadaniu rzeczy.

W doktrynie i orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że posiadanie jest doniosłym prawnie stanem faktycznym, polegający na faktycznym władztwie, przez które rozumie się samą możliwość władania rzeczą. Dla istnienia posiadania bowiem nie jest konieczne rzeczywiste korzystanie z rzeczy (w tym nieruchomości), lecz sama możliwość takiego korzystania. Natomiast, efektywne - w sensie gospodarczym - korzystanie z rzeczy, w tym nieruchomości nie jest konieczną przesłanką posiadania. Podkreślenia nadto wymaga, że posiadanie służebności nie musi być wykonywane w sposób ciągły, lecz stosownie do potrzeb, tak jak ma to właśnie miejsce w przypadku służebności przesyłu. W tym miejscu dodać należy jeszcze, że zgodnie z przepisem art. 336 k.c., posiadaczem zależnym jest ten kto faktycznie włada rzeczą jako użytkownik, zastawnik, najemca, dzierżawca lub mający inne prawa z którymi łączy się określone władztwo nad cudzą rzeczą.

W judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że w przypadku posiadania służebności gruntowej w rachubę nie wchodzi, jak przy nabyciu własności, posiadanie samoistne, lecz posiadanie w zakresie odpowiadającym treści służebności. Podmiot wykonujący służebność korzysta bowiem z cudzej rzeczy tylko w oznaczonym zakresie, nierzadko bardzo wąskim, w istocie nie władając nią. Posiadanie służebności gruntowej jest więc posiadaniem specyficznym (art. 336 k.c.), a posiadanie prowadzące do zasiedzenia służebności gruntowej polega na korzystaniu z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność. Władanie w zakresie służebności gruntowej musi być wykonywane dla siebie (*cum animo rem sibi habendi*). Ustawodawca potraktował zasiedzenie służebności gruntowej oraz służebności przesyłu w sposób szczególny także przez wprowadzenie ograniczenia polegającego na tym, że można ją nabyć tylko wtedy, gdy posiadanie nieruchomości polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia przez odpowiedni czas, zależnie od dobrej lub złej wiary posiadacza (art. 292 k.c.). Trwałym i widocznym urządzeniem w rozumieniu powołanego przepisu jest urządzenie materialne umożliwiające lub ułatwiające korzystanie z cudzej nieruchomości w zakresie treści służebności, umieszczone na cudzej nieruchomości lub co najmniej wkraczające w jej sferę. Charakter owego urządzenia musi być trwały, a nie chwilowy. Ponadto, musi być ono widoczne. Przyjmuje się, że trwałym i widocznym urządzeniem w rozumieniu przepisu art. 292 k.c. jest tylko rezultat świadomego działania człowieka (tak między innymi Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 stycznia 1969 roku, II CR 516/68, OSNC 1969/12/220). Przesłanka widoczności urządzenia w rozumieniu art. 292 k.c. jest spełniona także wtedy, kiedy właściciel nieruchomości wie, że na jego nieruchomości pod powierzchnią gruntu jest usytuowane trwałe urządzenie, jak również wtedy, kiedy mógł się o tym dowiedzieć, stwierdzając istnienie na gruncie oznaczeń wymaganych właściwymi przepisami dla danego rodzaju urządzenia podziemnego (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z 14 lutego 2013 roku, II CSK 389/12, OSNC-ZD 2014/1/3). Przesłanka ta niewątpliwie ma na celu ochronę właściciela nieruchomości, a także niedopuszczenie do przekształcania się przypadków grzecznościowego korzystania z cudzej nieruchomości w stosunki prawnorzeczowe. Urządzenia, o których mowa w art. 292 k.c., powinny spełniać funkcję ostrzegawczą dla właściciela nieruchomości, a jest tak wtedy, gdy zostaną wzniesione przez osobę, która faktycznie korzysta z nieruchomości w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność (por. uzasadnienie wyroków Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 maja 1999 roku, SK 9/98, OTK Zb.Urz. 1999, nr 4, poz. 78 i z dnia 28 października 2003 roku, P 3/03, OTK-A Zb.Urz. 2003, nr 8, poz. 82, a także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2005 roku, II CK 489/04 niepubl.).

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, nad nieruchomością położoną w Ł. przy ul. (...) biegnie jednorodowa linia energetyczna 110 kV relacji (...) P.. Na terenie nieruchomości nie ma usytuowanych żadnych słupów wskazanej linii wysokiego napięcia. Linia ma trzy przewody prądowe i 2 odgromowe. Linia została wybudowana w 1958 roku i od tego czasu nie zmieniła swego przebiegu, zaś kolejni właściciele nieruchomości przy ul. (...) w Ł. mieli świadomość jej przebiegu nad nieruchomością.

Objęcie w posiadanie służebności gruntowej, odpowiadającej treścią aktualnie uregulowanej służebności przesyłu, następowało najczęściej w chwili wejścia na cudzy grunt w celu budowy trwałego i widocznego urządzenia, np. linii energetycznej.

W przedmiotowej sprawie okolicznością niesporną jest, iż linia energetyczna EC II R. (zwana też EC II – P.) została wybudowana w 1958 roku. Z pewnością owa linia energetyczna istniała już w dniu 9 września 1964 roku, kiedy to dokonano jej odbioru po generalnym remoncie.

Długość wymaganego przez przepisy prawa okresu zasiedzenia uzależniona jest od dobrej lub złej wiary posiadacza.

Przez dobrą wiarę należy uważać usprawiedliwione okolicznościami błędne przekonanie danego podmiotu o przysługiwaniu mu określonego prawa lub istnieniu konkretnego stosunku prawnego, gdy w rzeczywistości takie prawo mu nie przysługuje lub stosunek prawny, z którego wywodzi swoje uprawnienia nie istnieje. Usprawiedliwione przekonanie ma miejsce wówczas, gdy dana osoba nie wie o okolicznościach decydujących o zastosowaniu normy prawnej uzależniającej istnienie skutku prawnego od dobrej lub złej wiary oraz gdy nie mogła się o tym dowiedzieć mimo zachowania należytej staranności.

W niniejszej sprawie wnioskodawcy zarzucali, że Skarb Państwa budując na nieruchomości przy ul. (...) stanowiącej własność osób trzecich linię energetyczną stał się posiadaczem służebności w złej wierze. Jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego, właścicielami nieruchomości tworzących aktualną działkę numer (...) objętą wnioskiem byli E. J. (1) oraz małżonkowie W. i L. S.. Następnie na podstawie trzech postanowień Sądu Powiatowego dla miasta Ł. w Ł. z dnia 27 maja 1964 roku, wydanego w sprawie o sygnaturze akt V Ns I 528/64, z dnia 27 maja 1964 roku, wydanego w sprawie o sygnaturze akt V Ns I 524/64 oraz z dnia 17 października 1968 roku, wydanego w sprawie o sygnaturze V Ns I 798/68 w księdze wieczystej ujawniono prawo własności Skarbu Państwa do działek tworzących obecnie działkę numer (...). Jednakże, w świetle sentencji powołanych wyżej postanowień oraz przepisów na podstawie których owe orzeczenia zapadły nie sposób podzielić argumentację wnioskodawców w zakresie złej wiary Skarbu Państwa. Jak wynika z sentencji powyższych postanowień, Skarb Państwa nabył prawo własności działek: przy ul. (...), o powierzchni 629 m², uregulowanej w księdze wieczystej hip. nr (...), rep. H. nr (...), przy ul. (...) o powierzchni 690 m², uregulowanej w księdze wieczystej hip. nr (...), rep. H. nr (...), oraz przy ul. (...) o powierzchni 1048m², uregulowanej w KW rep. H. (...), na podstawie przedawnienia (zasiedzenia). A zatem, postanowienia te zostały wydane na podstawie przepisów dekretu z dnia 8 marca 1946 roku o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz.U. z 1946, nr 13, poz. 87). Zgodnie z art. 34 ust. 1 a) owego dekretu, Skarb Państwa i związki samorządu terytorialnego nabywają przez przedawnienie (zasiedzenie) tytuł własności majątków opuszczonych z upływem 10 lat co do nieruchomości, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym wojna została ukończona. Dekret wprowadzał sposób nabycia prawa na skutek upływu czasu, jednakże pomimo posłużenia się terminem „zasiedzenie” - instytucja unormowana w art. 34 tego dekretu nie była z istoty swej zasiedzeniem w takim rozumieniu, jakim posługuje się nią prawo cywilne. Zasiedzenie polega bowiem na nabyciu prawa własności (lub innego prawa) w wyniku długotrwałego wykonywania tego prawa przez osobę nieuprawnioną, podczas gdy uzyskanie tytułu własności w trybie dekretu było wyłącznie następstwem niewykonywania swego prawa przez właściciela. Ta zasadnicza różnica obu instytucji jest źródłem kwalifikowania ich w sposób odmienny: pierwszej jako zasiedzenie, drugiej jako przemilczenie. Nabycie prawa własności nieruchomości opuszczonej w rozumieniu wskazanego dekretu następowało z mocy prawa z dniem 1 stycznia 1956 roku. Zaś orzeczenie Sądu, wydane na podstawie przepisów dekretu miało, podobnie jak obecnie postanowienie w przedmiocie stwierdzenia zasiedzenia, charakter deklaratoryjny (tak między innymi Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 25 lutego 1987 roku, III CZP 2/87, OSNC 1988, nr 4, poz.46; Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 24 kwietnia 2007 roku, I ACa 348/07; Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 kwietnia 1999 roku, II CKN 244/98).

W konsekwencji, skoro Skarb Państwa z dniem 1 stycznia 1956 roku, z mocy prawa, stał się właścicielem nieruchomości przy ul. (...), o powierzchni 629 m², uregulowanej w księdze wieczystej hip. nr (...), rep. H. nr (...), przy ul. (...) o powierzchni 690 m², uregulowanej w księdze wieczystej hip. nr (...), rep. H. nr (...) oraz przy ul. (...) o powierzchni

1048m², uregulowanej w KW rep. H. (...), stanowiących aktualnie działkę numer (...) przy ul. (...), w chwili budowy linii energetycznej na tej nieruchomości w 1958 roku był w dobrej wierze. Jako właściciel nieruchomości miał prawo przeprowadzić nad nią linię energetyczną. Zważyć przy tym należy, iż dobrą lub złą wiarę posiadacza ocenia się z chwili wejścia w posiadanie, a zła wiara która pojawia się później nie wpływa na długość okresu potrzebnego do zasiedzenia (tak E. J. (2) (...) Z. 2002 rok).

W konsekwencji, kolejne podmioty władające sporną linią energetyczną były jej posiadaczami w dobrej wierze.

Jednakże, wybudowanie przez Skarb Państwa linii energetycznej obciążającej nieruchomość stanowiącą także własność Skarbu Państwa nie stanowiło początku biegu terminu zasiedzenia służebności, gdyż nie jest możliwe zasiedzenie przeciwko samemu sobie. Skarbowi Państwa przysługiwało bowiem dalej idące prawo do nieruchomości niż służebność. Zgodnie z ugruntowaną linią orzecznictwa, nie ulegał rozpoczęciu bieg terminu zasiedzenia służebności, polegającej na korzystaniu z linii energetycznej przebiegającej na nieruchomości będącej własnością Skarbu Państwa, znajdującej się w posiadaniu przedsiębiorstwa państwowego. W tej sytuacji, w przedmiotowej sprawie jako datę, w której z pewnością mógł rozpocząć bieg termin zasiedzenia służebności był dzień 22 grudnia 1992 roku, kiedy to uprawomocniła się decyzja komunalizacyjna stwierdzająca nieodpłatne nabycie prawa własności nieruchomości przy ul. (...) przez Gminę Ł.. Wprawdzie przyjmuje się, że decyzja, o której mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z 1990 roku- Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych, ma charakter deklaratoryjny, gdyż potwierdza ona zaistniały z dniem 27 maja 1990 roku skutek prawny, to jednocześnie powszechnie uznaje się, że decyzja o stwierdzeniu nabycia mienia z mocy prawa, mimo deklaratoryjności, zawiera w sobie element konstytutywny, który przejawia się w tym, iż dopiero od momentu potwierdzenia nabycia prawa własności w drodze tego aktu, gmina może skutecznie powoływać się na prawo własności, w tym ujawniać je w księdze wieczystej (tak między innymi Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 21 marca 2013 roku, I OSK (...), opubl. LEX nr 1436987, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2015 roku, I CSK 155/14, opubl. LEX nr 1666009). A zatem, dopiero w dniu 22 grudnia 1992 roku możliwe było ustalenie z całą pewnością, że właścicielem nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) jest Gminę Ł..

Zgodnie z aktualnym brzmieniem art.172 § 1 i § 2 k.c., obowiązującym także w dniu 22 grudnia 1992 roku, posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba, że uzyskał posiadanie w złej wierze (zasiedzenie). Po upływie lat trzydziestu lat posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze. W dniu 22 grudnia 1992 roku posiadaczem służebności polegającej na korzystaniu z linii energetycznej przebiegającej nad nieruchomością objętą wnioskiem było przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) z siedzibą w Ł.. Jak wskazano powyżej posiadanie to było posiadaniem w dobrej wierze. W konsekwencji, po upływie dwudziestu lat, a zatem z dniem 22 grudnia 2012 roku, skutkowało nabyciem przez zasiedzenie służebności przesyłu obciążającej nieruchomość przy ul. (...) w Ł. przez (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w Ł.. Możliwość zasiedzenia służebności przesyłu została wyraźnie przewidziana przez przepisu kodeksu cywilnego (art.305⁴ k.c. w związku z art.292 k.c.), a zatem zarzuty wnioskodawców, iż charakter służebności uniemożliwia jej nabycie w drodze zasiedzenia należy uznać za chybione.

Uczestnik posiadał legitymację do podniesienia zarzutu zasiedzenia, gdyż fakt nabycia służebności przesyłu przez zasiedzenie ukształtował jego sytuację prawną w sposób mający istotne znaczenie dla rozpoznawanej sprawy. Oznaczał, iż uczestnik przed złożeniem wniosku w niniejszej sprawie posiadał tytuł prawny do korzystania z nieruchomości wnioskodawców (na co powoływał się w prowadzonej korespondencji) i skutkowało oddaleniem wniosku o ustanowienie służebności.

W myśl art. 176 § 1 k.c. doliczenie okresu posiadania poprzednika dopuszczalne jest jeżeli podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania. Przepis ten ma brzmienie uniwersalne i dotyczy doliczenia okresu posiadania poprzednika w odniesieniu do wszystkich przypadków. Jeśli zatem aktualnie służebność przesyłu posiada przedsiębiorca energetyczny, który powstał w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego, to nie musi doliczać czasu posiadania nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści tej służebności przez przedsiębiorstwo państwowe po 1 lutego 1989 roku, ponieważ zgodnie z zasadą kontynuacji rządząca przekształceniem osób prawnych,

de iure przedsiębiorca energetyczny i przedsiębiorstwo państwowe to ten sam podmiot prawa. Taka sytuacja zachodzi w niniejszej sprawie, gdyż uczestnik (...) Spółka Akcyjną z siedzibą w L. powstała na skutek przekształceń przedsiębiorstwa państwowego Zakładu (...) z siedzibą w Ł..

Nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut wnioskodawców dotyczący nie wykazania przeniesienia posiadania przedmiotowych linii elektroenergetycznych pomiędzy poprzednikami prawnymi uczestnika.

Zważyć należy, iż służebność gruntowa nie może być samodzielny przedmiotem obrotu, a jej przeniesienie musi być połączone z przeniesieniem własności nieruchomości. Ograniczając rozważania do przeniesienia służebności przesyłu, wskazać należy, że w aktualnym stanie prawnym służebność przesyłu przechodzi na nabywcę samych urządzeń o których mowa w art.49 § 1 k.c. , będącego przedsiębiorcą, który w swej działalności będzie z nich oraz ze służebności korzystał (art.55² k.c. w związku z art.55¹ k.c.). Żaden przepis szczególny nie zastrzega dla przeniesienia własności składników przedsiębiorstwa obowiązku zachowania formy szczególnej. Brak też przepisu, który formę szczególną przewidywałby dla umowy przenoszącej własność urządzeń przesyłowych, które wchodzi w skład przedsiębiorstwa i nie stanowią części składowej nieruchomości. W świetle przepisu art.305³ § 1 k.c. przeniesienie na przedsiębiorcę przesyłowego samych urządzeń przesyłowych na nabywcę, powoduje z mocy prawa przejście na niego służebności przesyłu i może być skutecznie dokonane w każdej formie. Przepis art.305³ § 1 k.c. jako obowiązujący od dnia 3 sierpnia 2008 roku nie ma zastosowania do zdarzeń zaistniałych przed jego wejściem w życie. Jednakże, w poprzednim stanie prawnym, przed wejściem w życie w dniu 3 sierpnia 2008 roku przepisów art. art.305¹ 1 k.c.- art.305⁴ § 1 k.c. o służebności przesyłu dodanych przez ustawę z dnia 30 maja 2008 roku o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 116, poz.731) również brak było przepisów szczególnych zastrzegających dla przeniesienia własności składników majątkowych przedsiębiorstwa obowiązku zachowania formy szczególnej. Przeniesienie posiadania służebności mogło więc nastąpić w sposób dorozumiany poprzez przeniesienie własności urządzeń przesyłowych oraz dalsze wykonywanie służebności przez nabywcę tych urządzeń.

Jak wynika z przedłożonych do akt sprawy dokumentów, przedmiotowa linia elektroenergetyczna znajdowała się w posiadaniu Skarbu Państwa Zakładów (...) z siedzibą w W. – Zakładu (...) w Ł.. Następnie linie te znalazły się we władaniu przedsiębiorstwa państwowego - Zakładu (...) z siedzibą w Ł., które wydzielono z powyższego przedsiębiorstwa państwowego na bazie Zakładu (...). Zakład (...) w Ł. uległ podziałowi i przekształceniu w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą (...) Spółka Akcyjna w Ł.. Umową aportowego zbycia przedsiębiorstwa składniki (...) Spółki Akcyjnej w Ł., w tym między innym budowlę oraz ruchomy majątek sieciowy związany z prowadzeniem przedsiębiorstwa obejmujący w szczególności urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania prądu elektrycznego w rozumieniu art.49 k.c., służebności gruntowe, w tym służebności polegające na zapewnieniu dostępu do urządzeń służących do doprowadzania prądu elektrycznego, zostały wniesione do (...) spółka z o.o z siedzibą w W.. (...) spółka z o.o z siedzibą w W. zmieniła firmę na (...) spółka z o.o. Zaś, (...) spółka z o.o. uległa połączeniu przez przejęcie całego majątku spółki i przekształciła się w (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w Ł..

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w postaci dokumentów oraz zeznań świadka P. L. nie sposób przyjąć, iż nie nastąpiło przeniesienie posiadania przedmiotowej linii elektroenergetycznej w zakresie odpowiadającym treści służebności przesyłu na przedsiębiorstwo państwowe - Zakład (...) z siedzibą w Ł., a następnie na (...) Spółkę Akcyjną w Ł., który podlegał dalszym przekształceniom w (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w Ł., skoro podmioty te wykonywały czynności eksploatacyjne oraz modernizacyjne i naprawcze w stosunku do tejże linii, a także dysponowały dokumentacją jej dotyczącą.

Uczestnik na skutek zasiedzenia posiada zatem tytuł prawny do korzystania w określonym zakresie z nieruchomości objętej wnioskiem. W związku z tym, wniosek o ustanowienie służebności przesyłu podlegał oddaleniu.

Bez znaczenia dla skutecznego nabycia przez uczestnika służebności obciążającej nieruchomość wnioskodawców i jej istnienia jest fakt, iż nie została ona ujawniona w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości. Zgodnie z art.7 pkt 5 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece, rękojmią wiary publicznej ksiąg wieczystych

nie działa przeciwko służebnościom przesyłu. Oznacza to, iż zbycie danej nieruchomości nie skutkuje wygaśnięciem służebności przesyłu ją obciążającej nawet jeśli nie była ujawniona w księdze wieczystej (tak między innymi Stanisław Rudnicki „Komentarz do ustawy o księgach wieczystych i hipotece” 2009 rok).

W konsekwencji, skoro ze wskazanych powyżej powodów wniosek o ustanowienie służebności przesyłu podlegał oddaleniu, to oddaleniu podlegało również żądanie w zakresie wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu.

Zasada rozliczenia kosztów postępowania prowadzonego w trybie nieprocesowym wynika z art. 520 § 1 k.p.c. Zgodnie z jego brzmieniem każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. Wyjątki od tej zasady zostały ustanowione w dalszych paragrafach art.520 k.p.c., stanowiąc, iż jeżeli jednak uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości. To samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników (§ 2). Zaś, paragraf 3 art.520 k.p.c. stanowi, iż jeżeli interesy uczestników są sprzeczne, sąd może włożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika. Przepis powyższy stosuje się odpowiednio, jeżeli uczestnik postępował niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie.

Włożenie obowiązku zwrotu kosztów na jednego uczestnika postępowania nieprocesowego winno mieć miejsce wtedy, kiedy odpowiada to względem słuszności i spełnione zostają przesłanki przewidziane w art. 520 § 2 in fine k.p.c. W rozpoznawanej sprawie zachodzą przesłanki uzasadniające odejście od zasady ustanowionej w art. 520 § 1 k.p.c., gdyż wnioskodawcy i uczestnik byli w różnym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania, a nadto ich interesy były sprzeczne. Wnioskodawcy żądali ustanowienia służebności na nieruchomości, obciążonej już służebnością przesyłu. Popierali wniosek pomimo, iż uczestnik już w odpowiedzi na pismo wnioskodawców wystosowane przed złożeniem wniosku powołał się na zasiedzenie służebności. Zgłaszali w toku postępowania kolejne zarzuty, które nie zostały uwzględnione przez Sąd. Uczestnik aktywnie uczestniczył w postępowaniu i zgłaszał wnioski dowodowe.

Mając na uwadze powyższe, o kosztach postępowania należnych uczestnikowi orzeczono na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. Na kwotę zasądzoną solidarnie od wnioskodawców na rzecz uczestnika złożyły się: wynagrodzenie pełnomocnika w osobie radcy prawnego w kwocie 240 zł (§ 7 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.